

**Γνώμη της ΟΚΕ επί του Σχεδίου Νόμου
«Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά
την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες
διατάξεις»**

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 11 Μαρτίου 2010, η **Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κυρία Τίνα Μπιρμπίλη**, απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.), το σχέδιο Νόμου «**Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις**».

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους **κ.κ. Φωκίωνα Δεληγιάννη, Γεώργιο Αμβράζη, Ηλία Ηλιόπουλο, Αθανάσιο Τούση, Νικόλαο Λιόλιο και Νικόλαο Τσεμπερλίδη**.

Ως πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο **κ. Ν. Λιόλιος**. Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας μετείχαν ως εμπειρογνώμονες **οι κ.κ. Ροδόλφος Δρακούλης, Θεόδωρος Τερζόπουλος και Νικόλαος Γκανέτσος**. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. μετείχε η επιστημονική συνεργάτις **Δρ. Όλγα Αγγελοπούλου**, η οποία είχε τον επιστημονικό συντονισμό της Ομάδας. Ερευνητική στήριξη παρείχε από πλευράς Ο.Κ.Ε. η κα **Δήμητρα Λαμπροπούλου**, Οικονομολόγος .

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίαση της 12 Απριλίου 2010.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., στην οποία εισηγητής ήταν **ο κ. Φ. Δεληγιάννης**, αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της 19 Απριλίου 2010, διατύπωσε την υπ' αριθ. **235** Γνώμη της Ο.Κ.Ε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με την παρούσα Γνώμη η ΟΚΕ επισημαίνει τη σημασία που έχει ο ορθός σχεδιασμός και η συνεπής εφαρμογή μίας πολιτικής για την ενεργειακή αποδοτικότητα και τονίζει ότι πριν από την δρομολόγηση συγκεκριμένων δράσεων θα πρέπει να γίνει ο προσδιορισμός και προγραμματισμός τους, αλλά και να δημιουργηθεί ένα πλήρες, χωρίς κενά, και σαφές θεσμικό και διαδικαστικό πλαίσιο που θα αφορά ακριβώς στην υλοποίηση των δράσεων αυτών.

Ειδικότερα, η ΟΚΕ θεωρεί ότι στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου γίνεται επανάληψη των διατάξεων της Οδηγίας, που επιδιώκει να ενσωματώσει στο εσωτερικό δίκαιο, χωρίς να εξειδικεύονται οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις. Αυτή η εξειδίκευση προβλέπεται να γίνει με προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις. Με άλλα λόγια οι δράσεις δεν προσδιορίζονται και δεν προγραμματίζονται.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ ως εθνικός στόχος εξοικονόμησης ενέργειας τίθεται το 9% της μέσης ετήσιας τελικής ενεργειακής κατανάλωσης έως το 2016, η αρχή που θα έχει τον έλεγχο και την ευθύνη για το στόχο αυτό δεν καθορίζεται στο νόμο αλλά θα προσδιοριστεί με υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί σε τρεις μήνες από τη θέση του νόμου σε ισχύ.

Επίσης, ως προς τον προσδιορισμό των ίδιων των δράσεων για κάθε επιμέρους τομέα (Μεταφορές, Δημόσια Κτίρια, Κατοικίες, Επιχειρήσεις, κ.λπ.) κρίνεται αναγκαία η εκπόνηση ενός εθνικού κυλιόμενου προγράμματος δράσεων για βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας της χώρας κατά 20% μέχρι το 2020.

Επιπλέον, υπογραμμίζεται η μεγάλη σημασία που έχει το ζήτημα της πιστοποίησης και του ελέγχου τόσο των προσόντων των ενεργειακών επιθεωρητών όσο και των προϊόντων και υλικών ως προς την τήρηση προδιαγραφών που σχετίζονται με την ενεργειακή συμπεριφορά.

Ομοίως, τονίζεται και το ζήτημα της ορθής θερμικής μέτρησης που είναι απολύτως αναγκαία για την βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Τέλος, η ΟΚΕ θεωρεί ότι εάν τα ζητήματα αυτά δεν ρυθμιστούν ορθά, σαφώς και εγκαίρως, θα υπάρχει έντονη γραφειοκρατία και εμπόδια σε κάθε προσπάθεια εξοικονόμησης ενέργειας, ενώ παράλληλα δεν θα αποκλείεται το ενδεχόμενο λειτουργίας των παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών σε περιβάλλον νομοθετικού κενού, γεγονός που θα δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στην πράξη.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το παρόν σχέδιο νόμου περιλαμβάνει 20 άρθρα κατανεμημένα σε τέσσερα κεφάλαια.

Το **Κεφάλαιο Α'** με τίτλο «**Σκοπός και πεδίο εφαρμογής**» περιλαμβάνει τα άρθρα 1-3.

Με το **άρθρο 1** ορίζεται ο σκοπός του σχεδίου νόμου που είναι η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση ενέργειας με οικονομικώς αποτελεσματικά μέσα και η ανάπτυξη αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι με το παρόν σχέδιο νόμου μεταφέρεται στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2006/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την ενεργειακή απόδοση κατά την τελική χρήση και τις ενεργειακές υπηρεσίες και για την κατάργηση της Οδηγίας 93/76/ΕΟΚ του Συμβουλίου».

Το **άρθρο 2** προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του σχεδίου νόμου, που αφορά: α) στους παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών και άλλων μέτρων βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης, β) στους τελικούς καταναλωτές και γ) στις ένοπλες δυνάμεις.

Στο **άρθρο 3** διατυπώνονται οι ορισμοί για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου νόμου.

Το **Κεφάλαιο Β'** με τίτλο «**Στόχοι και μέσα εξοικονόμησης ενέργειας**» περιλαμβάνει τα άρθρα 4-7.

Στο **άρθρο 4** θεσπίζεται για την περίοδο μέχρι το 2016 **εθνικός ενδεικτικός στόχος** εξοικονόμησης ενέργειας σε ποσοστό 9% της μέσης ετήσιας τελικής ενεργειακής κατανάλωσης. Επίσης, προβλέπεται ότι με

απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος σχεδίου νόμου, ρυθμίζονται σχετικά θέματα με την εξοικονόμηση ενέργειας.

Με το **άρθρο 5** εισάγεται η μεθοδολογία υπολογισμού του εθνικού ενδεικτικού στόχου εξοικονόμησης ενέργειας.

Στο **άρθρο 6** υπογραμμίζεται ότι για την επίτευξη του εθνικού ενδεικτικού στόχου λαμβάνονται αποδοτικά μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, στο πλαίσιο υλοποίησης Σχεδίων Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης (Σ.Δ.Ε.Α.).

Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεσπίζονται χρηματοοικονομικά μέσα ή/και άλλα κίνητρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση. Σημειώνεται ότι η απόφαση αυτή κοινοποιείται προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το **άρθρο 7** αφορά στα μέτρα που λαμβάνουν ο Δημόσιος και ο ευρύτερος Δημόσιος τομέας, για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση σε εθνικό, περιφερειακό ή/και τοπικό επίπεδο, τα οποία γνωστοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο στους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους λοιπούς φορείς της αγοράς.

Το **Κεφάλαιο Γ'** με τίτλο «**Προαγωγή των ενεργειακών υπηρεσιών και της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση**» περιλαμβάνει τα άρθρα 8-13.

Το **άρθρο 8** αφορά στις υποχρεώσεις των διανομέων ενέργειας, των διαχειριστών δικτύων διανομής και των επιχειρήσεων λιανικής πώλησης ενέργειας.

Με το **άρθρο 9** προβλέπεται η σύναψη εθελοντικών συμφωνιών ή άλλων σχημάτων προσανατολισμένων στην αγορά, όπως τα λευκά πιστοποιητικά, μεταξύ ιδιωτικών φορέων ή μεταξύ αυτών και φορέων του δημοσίου.

Το **άρθρο 10** αναφέρεται στον ειδικό διαδικτυακό χώρο του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μέσω του οποίου παρέχεται πληροφόρηση σχετικά με τους μηχανισμούς ενεργειακής απόδοσης στους τελικούς καταναλωτές και τους φορείς της αγοράς.

Το **άρθρο 11** αφορά στη ρύθμιση τιμολογίων και σε άλλες υποχρεώσεις για την ενίσχυση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Στο **άρθρο 12** υπογραμμίζεται ότι οι ενεργειακές επιθεωρήσεις διεξάγονται από πιστοποιημένους ή/και διαπιστευμένους ενεργειακούς επιθεωρητές. Επιπλέον, προβλέπεται ότι τα προσόντα των ενεργειακών επιθεωρητών καθορίζονται με διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης των Υπουργών Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, και Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Με το **άρθρο 13** προβλέπεται ότι οι φορείς που έχουν την ευθύνη εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης μετρητών κατανάλωσης ενέργειας, υποχρεούνται να παρέχουν στους τελικούς καταναλωτές ατομικούς μετρητές που αντικατοπτρίζουν την πραγματική ενεργειακή τους κατανάλωση και παρέχουν πληροφορίες για τον πραγματικό χρόνο χρήσης.

Το **Κεφάλαιο Δ'** με τίτλο «**Ενεργειακές Υπηρεσίες**» περιλαμβάνει τα άρθρα 14-20.

Με το **άρθρο 14** θεσπίζεται η Σύμβαση Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ), η οποία καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ του τελικού καταναλωτή και της Επιχείρησης Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΕΕΥ), και ρυθμίζονται σχετικά με αυτή θέματα.

Με το **άρθρο 15** προβλέπεται ότι, στο πλαίσιο ΣΕΑ, επιτρέπεται να συσταθεί ενέχυρο μεταξύ του τελικού καταναλωτή και της ΕΕΥ επί του κινητού ενεργειακού εξοπλισμού, κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα και χωρίς την παράδοση της κατοχής του πράγματος.

Το **άρθρο 16** αφορά στη καταχώρηση των ΣΕΑ στο μητρώο ΕΕΥ του άρθρου 18 του παρόντος. Σημειώνεται δε ότι στην περίπτωση που η ΣΕΑ περιέχει συμφωνία μεταφοράς τεχνολογίας, καταχωρείται και στον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

Με το **άρθρο 17** την παροχή ενεργειακών υπηρεσιών αναλαμβάνουν αποκλειστικά ΕΕΥ που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο ΕΕΥ.

Επίσης, με διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία και τα κριτήρια ένταξης στο Μητρώο ΕΕΥ.

Ακόμη, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής θεσπίζεται Κώδικας Δεοντολογίας ΕΕΥ σχετικά με τις αρχές και τις δεσμεύσεις που οφείλουν να τηρούν οι καταχωρημένες στο αντίστοιχο μητρώο ΕΕΥ.

Το **άρθρο 18** προσδιορίζει ορισμένες τροποποιούμενες διατάξεις στην παράγραφο 2 του άρθρου 27 του ν.2773/1999.

Με το **άρθρο 19** καταργούνται οι διατάξεις της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 21475/4707/30-7-1998 «Περιορισμός των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με τον καθορισμό μέτρων και όρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων».

Στο **άρθρο 20** ορίζεται ως έναρξη ισχύς του παρόντος σχεδίου νόμου η δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις του.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η ΟΚΕ είχε στο παρελθόν την ευκαιρία να εκφράσει τις θέσεις για τα θέματα που αφορούν στην ενεργειακή αποδοτικότητα. Έτσι και στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας που είχε λάβει η ΟΚΕ σε σχέση με το περιβάλλον¹ και συγκεκριμένα στη Γνώμη 192 με θέμα την Κλιματική Αλλαγή, είχαν επισημανθεί οι σημαντικές επιπτώσεις στον τομέα της ενέργειας που θα προέλθουν από την κλιματική αλλαγή, ενώ έγινε και μία εκτίμηση της προσφοράς και ζήτησης ενέργειας στις προσεχείς δεκαετίες.

---

¹ Γνώμη 190 «Χωροταξία και Πολεοδομία», Γνώμη 192 «Κλιματική Αλλαγή», Γνώμη 193 «Περιβάλλον – Προστασία της Φύσης».

Τόσο στη Γνώμη 192 αλλά και στη Γνώμη 199 «Μέτρα και μέσα για μία βιώσιμη και ανταγωνιστική ενεργειακή πολιτική, η ΟΚΕ αναφέρθηκε ιδιαίτερα στην ενεργειακή αποδοτικότητα στη χώρα μας και ειδικότερα στην ανάγκη:

- να ληφθούν μέτρα για αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και
- να υπάρξει εξοικονόμηση ενέργειας με την αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών.

Ενόψει της σημασίας που έχει ο ορθός σχεδιασμός και η συνεπής εφαρμογή μίας πολιτικής για την ενεργειακή αποδοτικότητα, η ΟΚΕ θεωρεί ότι ***πριν από την δρομολόγηση συγκεκριμένων δράσεων θα πρέπει να γίνει ο προσδιορισμός και προγραμματισμός τους, αλλά και να δημιουργηθεί ένα πλήρες, χωρίς κενά, και σαφές θεσμικό και διαδικαστικό πλαίσιο που θα αφορά ακριβώς στην υλοποίηση των δράσεων αυτών.*** Διαφορετικά θα υπάρξει και καθυστέρηση στους στόχους που επιδιώκει η χώρα αλλά και προβλήματα υλοποίησης των δράσεων στην πράξη.

Το υπό κρίση Σχέδιο Νόμου επιδιώκει την ενσωμάτωση στο εσωτερικό δίκαιο της Οδηγίας 2006/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Απριλίου 2006 «για την ενεργειακή απόδοση κατά την τελική χρήση και τις ενεργειακές υπηρεσίες και για την κατάργηση της Οδηγίας 93/76/ΕΟΚ του Συμβουλίου», κάτι που βεβαίως πρέπει να γίνει, πλην όμως γίνεται επανάληψη των διατάξεων της Οδηγίας, που εξ ορισμού είναι γενικότερες, χωρίς να εξειδικεύονται οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις. Αυτή η εξειδίκευση προβλέπεται να γίνει με προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις. Άρα οι δράσεις δεν προσδιορίζονται και δεν προγραμματίζονται. Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ ως εθνικός στόχος εξοικονόμησης ενέργειας τίθεται το 9% της μέσης ετήσιας τελικής ενεργειακής κατανάλωσης έως το 2016, η αρχή που θα έχει τον έλεγχο και την ευθύνη για το στόχο αυτό δεν καθορίζεται στο νόμο αλλά θα προσδιοριστεί με υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί σε τρεις μήνες από τη θέση του νόμου σε ισχύ. Επιπλέον για μέτρα που θα ληφθούν για την επίτευξη του στόχου θα καθορίζονται στα Σχέδια Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΔΕΑ), αλλά ο νόμος δεν προβλέπει ποιος τα συντάσσει ή παρακολουθεί τα ΣΔΕΑ. Παράλληλα προβλέπεται ότι το πρώτο

ΣΔΕΑ θα υποβληθεί έως 30.6.2011, γεγονός που σημαίνει ότι ο χρόνος που απομένει για την επίτευξη του εθνικού στόχου μειώνεται σημαντικά. Τέλος, το Ταμείο για την επιδότηση προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης δεν δημιουργείται με τον παρόντα νόμο, αλλά προβλέπεται ότι θα συσταθεί έως την υποβολή του ΣΔΕΑ την 30.6.2011.

Η ΟΚΕ τονίζει την ανάγκη επακριβούς προσδιορισμού και προγραμματισμού των δράσεων, καθώς και την ανάγκη διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς όταν θα ληφθούν οι συγκεκριμένες αποφάσεις.

Ως προς τον προσδιορισμό των ίδιων των δράσεων για κάθε επιμέρους τομέα (Μεταφορές, Δημόσια Κτίρια, Κατοικίες, Επιχειρήσεις, κ.λπ.) κρίνεται αναγκαία η εκπόνηση ***ενός εθνικού κυλιόμενου προγράμματος δράσεων για βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας της χώρας κατά 20% μέχρι το 2020***. Το πρόγραμμα αυτό θα διατρέχει όλους τους τομείς και θα στηρίζεται σε προτεραιότητες ιεραρχημένες με βάση το κόστος αποφυγής εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (€/t) ανά δράση και ανά τομέα σε συνδυασμό και με το συνολικό ενεργειακό όφελος που θα προκύψει από την εφαρμογή της.

Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί η μεγάλη σημασία που έχει το ζήτημα της ***πιστοποίησης και του ελέγχου τόσο των προσόντων των ενεργειακών επιθεωρητών όσο και των προϊόντων και υλικών*** ως προς την τήρηση προδιαγραφών που σχετίζονται με την ενεργειακή συμπεριφορά. Συναφές είναι και ***το ζήτημα της ορθής θερμικής μέτρησης*** που είναι απολύτως αναγκαία για την βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας, διότι χωρίς σωστή θερμική μέτρηση δεν είναι δυνατός ο υπολογισμός της ενέργειας που εξοικονομείται στο πλαίσιο μίας ΣΕΑ (Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης), ούτε και η ενεργειακή επιθεώρηση. Εάν τα ζητήματα αυτά δεν ρυθμιστούν ορθά, σαφώς και εγκαίρως, θα υπάρχει έντονη γραφειοκρατία και εμπόδια σε κάθε προσπάθεια εξοικονόμησης ενέργειας, ενώ παράλληλα δεν θα αποκλείεται το ενδεχόμενο λειτουργίας των παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών σε περιβάλλον νομοθετικού κενού, γεγονός που θα δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στην πράξη.

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η αναφορά σε «ανταγωνιστικές τιμές» (άρθρο 8 παρ. 2 για τις ενεργειακές επιθεωρήσεις και υπηρεσίες και άρθρο 13 παρ. 2 για τους μετρητές) είναι εντελώς ασαφής και πρέπει να εξειδικευθεί και να διορθωθεί σε «προσιτές τιμές».

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ

Άρθρο 3

Με το άρθρο αυτό διατυπώνονται οι ορισμοί για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου νόμου. Επ' αυτών των ορισμών η ΟΚΕ παρατηρεί τα εξής:

- Στο εδάφιο θ ορίζεται ως ΕΕΥ το *«φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες ή/και άλλα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στις εγκαταστάσεις ή το κτίριο του τελικού καταναλωτή, αναλαμβάνοντας χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Το οικονομικό αντάλλαγμα για την παρεχόμενη υπηρεσία βασίζεται, εν όλω ή εν μέρει, στην επίτευξη της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και στην τήρηση των λοιπών συμβατικών όρων ενεργειακής απόδοσης»*. Αν και ο ορισμός αυτός μεταφέρεται από την Οδηγία, θα πρέπει να είναι σαφής η έννοια της «εν μέρει» θεμελίωσης του οικονομικού ανταλλάγματος στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης. Προκύπτει επομένως ότι είναι δυνατόν η ΕΕΥ εκτός από το ποσοστό της διαφοράς του κόστους που θα λάβει από την εξοικονόμηση ενέργειας, να λαμβάνει και διαφορά τοις μετρητοίς από τον καταναλωτή.
- Το εδάφιο ι' ορίζει τη Σύμβαση ενεργειακής απόδοσης ως σύμβαση μεταξύ καταναλωτή και παρόχου ενεργειακής υπηρεσίας που προβλέπει ότι είναι κατά κανόνα Επιχείρηση Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΕΕΥ). Διερωτάται κανείς ποιος άλλος μπορεί να παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες. Εξάλλου, η ΕΕΥ είναι κατά το εδάφιο θ' το πρόσωπο που παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες.
- Το εδάφιο ιδ αναφέρεται στα «Χρηματοοικονομικά μέσα για την εξοικονόμηση ενέργειας» και απαριθμεί ενδεικτικά τα εξής: *«ταμεία,*

επιδοτήσεις, φορολογικές ελαφρύνσεις, δάνεια, χρηματοδότηση από Τρίτους, συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, συμβάσεις εγγυημένης εξοικονόμησης ενέργειας και άλλες συναφείς συμβάσεις, τα οποία διατίθενται στην αγορά από Δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για τη μερική ή την πλήρη κάλυψη του κόστους υλοποίησης των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης». Παραλείπει όμως μία κατηγορία τέτοιων μέσων που αναφέρει η Οδηγία και που είναι οι «συμβάσεις έξωθεν προμήθειας ενέργειας».

- Με αφορμή τον ορισμό των «λευκών πιστοποιητικών» στο εδάφιο κ, τα οποία θα δίδονται από «ανεξάρτητους φορείς», η ΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να εξειδικευθούν αυτοί.

Άρθρο 5

Με το άρθρο 5 ως βάση για τη μείωση σε ποσοστό 9% της εξοικονομούμενης ενέργειας τίθεται η ετήσια εγχώρια τελική ενεργειακή κατανάλωση κατά την πενταετία 2001-2005.

Δημιουργείται η απορία για ποιόν λόγο ορίζεται η συγκεκριμένη 5ετία ως βάση, όταν από 1.1.2008 γίνονται μετρήσεις για την εξοικονόμηση ενέργειας.

Η σωρευτικά ετήσια εξοικονόμηση ενέργειας είναι ένας γενικός ενδεικτικός δείκτης. Για ουσιαστικότερα αποτελέσματα για στοχευμένη ενεργειακή πολιτική θα έπρεπε πλην του προαναφερόμενου δείκτη, να υφίστανται και ενεργειακοί δείκτες εξοικονόμησης ενέργειας ανά κατηγορία (κτηρία, μεταφορές, κλπ).

Άρθρο 7

Με το άρθρο αυτό γίνονται ρυθμίσεις σχετικά με την ενεργειακή απόδοση στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα έτσι, ώστε να είναι ο ρόλος τους υποδειγματικός.

Δεδομένου ότι ένα μεγάλο κομμάτι κτιρίων δημοσίου ενδιαφέροντος είναι αυτά της εκπαίδευσης (δημοτικά σχολεία, γυμνάσια, λύκεια, ΑΕΙ και ΤΕΙ), η Πολιτεία θα πρέπει να κάνει ειδική προσπάθεια εξοικονόμησης ενέργειας για τα κτίρια αυτά, αλλά και προσπάθεια για την παραγωγή ενέργειας μέσω λ.χ. των φωτοβολταϊκών έργων. Το όφελος θα είναι πολλαπλό, αφού εκτός από τη μείωση κατανάλωσης ενέργειας και τα έσοδα για τα σχολεία θα αναπτυχθεί και η σωστή ενεργειακή συνείδηση στους νέους.

Πρέπει πάντως να επισημανθεί ότι οι απαιτήσεις που θέτει η διάταξη είναι πολύ υψηλές (π.χ. εγκατάσταση συστημάτων μετρήσεως της κατανάλωσης ενέργειας), με αποτέλεσμα να διερωτάται κανείς με ποιόν τρόπο θα υλοποιηθούν στην πράξη από το Δημόσιο.

Ειδικά σε ότι αφορά στην αντικατάσταση οχημάτων πρέπει να τονιστεί η πολύ μεγάλη απόσταση που υπάρχει ανάμεσα στις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού και της σημερινής πραγματικότητας. Ηλεκτρικά οχήματα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν διότι δεν υπάρχουν σταθμοί ανεφοδιασμού/φόρτισης. Τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα απαιτούν ιδιαίτερο πλάνο ανάπτυξης και ένταξης στο στόλο της Ελλάδος, ενώ έως σήμερα δεν υπάρχει καμία παρέμβαση προς αυτή την κατεύθυνση. Το ίδιο αλλά σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό ισχύει για τα αυτοκίνητα υδρογόνου, τα οποία δεν εισάγονται καν στην Ελλάδα. Επίσης και για τα αυτοκίνητα φυσικού αερίου θα υπάρχει πρόβλημα ανεφοδιασμού αν δεν υπάρξει γενικότερο πλάνο.

Προτείνεται η ύπαρξη μελέτης και μακροχρόνιου σχεδιασμού για την ένταξη και άλλων τεχνολογιών οχημάτων στις ελληνικές μεταφορές με αναθεώρηση της υφιστάμενης νομοθεσίας πριν από τη συγκεκριμένη ΚΥΑ.

Επίσης πρέπει να επισημανθεί ότι απαιτείται σύνεση στις αντικαταστάσεις. Οχήματα καλοσυντηρημένα θα έχουν πολύ μικρότερο περιβαλλοντικό αντίκτυπο (μέσω ανάλυσης κύκλου ζωής) από το να αντικατασταθούν από καινούργια.

Ειδικά σε ότι αφορά τα βαρέα οχήματα δημοσίας χρήσης άνω των 3,5 τόνων και άνω δεκαετίας, ενδεχομένως να είναι προτιμότερο να υπάρξει μετατροπή ή αντικατάσταση των κινητήρων τους, ώστε να μπορούν να κινούνται με βιοκαύσιμα και καλή συντήρηση των λοιπών μερών των

οχημάτων παρά να υπάρξει καθολική αντικατάσταση τους. Αυτό βέβαια στις περιπτώσεις που είναι τεχνικοοικονομικά δυνατό.

Άρθρο 8

Το άρθρο αυτό αφορά στις υποχρεώσεις των διανομέων ενέργειας, των διαχειριστών δικτύων διανομής και των επιχειρήσεων λιανικής πώλησης ενέργειας. Στην παρ. 4 αυτού προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης Ταμείου για την επιδότηση προγραμμάτων και άλλων μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης. Το ταμείο θα επιδοτεί τα προγράμματα ή εξασφαλίζει δυνατότητες χρηματοδότησής τους.

Σκόπιμο είναι να περιληφθεί στο ΣχΝ η πρόβλεψη του άρθρου 11 παρ. 3 της Οδηγίας που ορίζει ότι τα ταμεία είναι ανοιχτά σε όλους τους παρόχους μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, όπως ΕΕΥ, ανεξάρτητοι ενεργειακοί σύμβουλοι, διανομείς ενέργειας, διαχειριστές δικτύων διανομής, επιχειρήσεις λιανικής πώλησης ενέργειας και εγκαταστάτες.

Με την παρ. 5 προβλέπεται η επιβολή προστίμων στους παραβάτες των υποχρεώσεων των παρ. 1-3. Το ύψος του προστίμου θα πρέπει να επανεξεταστεί, δεδομένου ότι το ανώτατο όριο των 30.000 ευρώ μπορεί να αποδεικνύεται χαμηλό σε περιπτώσεις υψηλής και συχνής παραβατικότητας. Επιπλέον, η σχετική υπουργική απόφαση θα πρέπει να ορίζει όχι μόνον τη διαδικασία επιβολής αλλά και τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου που, όπως ορίζει η ίδια διάταξη, μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 5000 έως 30000 ευρώ.

Άρθρο 9

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται η σύναψη εθελοντικών συμφωνιών ή άλλων σχημάτων προσανατολισμένων στην αγορά, όπως τα λευκά πιστοποιητικά, μεταξύ ιδιωτικών φορέων ή μεταξύ αυτών και φορέων του δημοσίου.

Σε κανένα σημείο του ΣχΝ δεν προσδιορίζεται το νόημα ή ο σκοπός των συμφωνιών αυτών. Σκόπιμο θα ήταν να διευκρινιστεί το περιεχόμενο των εθελοντικών συμφωνιών και οι προϋποθέσεις σύναψής τους.

Άρθρο 11

Το άρθρο αυτό ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου καταργούνται τα στοιχεία των τιμολογίων ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου που λειτουργούν ως κίνητρα για την άσκοπη αύξηση της διακινούμενης ενέργειας, ενώ στο πλαίσιο αυτό μπορούν να τεθούν στις επιχειρήσεις ηλεκτρικού ρεύματος ή φυσικού αερίου υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, που αφορούν στην ενεργειακή αποδοτικότητα. Όλα τα ανωτέρω πρέπει να εξειδικευθούν με σαφήνεια.

Άρθρο 12

Προβλέπεται ότι οι ενεργειακές επιθεωρήσεις διεξάγονται από ενεργειακούς επιθεωρητές, ενώ τα προσόντα αυτών θα καθοριστούν με προεδρικό διάταγμα.

Ισχύουν οι παρατηρήσεις της γενικής αξιολόγησης. Ειδικότερα επισημαίνεται ότι οι ενεργειακοί επιθεωρητές πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι, πιστοποιημένοι και διαπιστευμένοι. Αυξημένα προσόντα πρέπει να απαιτούνται για μεγάλα κτίρια και ειδικές περιπτώσεις υψηλών απαιτήσεων. Δεν θα πρέπει να επιθεωρούν κτίρια για τα οποία είχαν την ευθύνη επίβλεψης και κατασκευής ή εκπόνησαν την ενεργειακή μελέτη. Πρέπει ακόμα να είναι ανεξάρτητοι από ΕΕΥ και διανομείς διαχειριστές δικτύων.

Επιπλέον θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι ενεργειακές επιθεωρήσεις θα διενεργούνται και για τα συστήματα που βασίζονται σε εθελοντικές συμφωνίες.

Παράλληλα, η παρ. 1 που ορίζει ότι «Οι ενεργειακές επιθεωρήσεις διεξάγονται από πιστοποιημένους ή/και διαπιστευμένους ενεργειακούς επιθεωρητές,..», πρέπει να διορθωθεί ως εξής: «Οι ενεργειακές επιθεωρήσεις

διεξάγονται από ενεργειακούς επιθεωρητές πιστοποιημένους από διαπιστευμένους φορείς». Αντίστοιχη αλλαγή πρέπει να γίνει και στην παρ. 2 του άρθρου.

Άρθρο 13

Με το άρθρο αυτό γίνεται αναφορά στην διάθεση μετρητών που αντικατοπτρίζουν την ενεργειακή κατανάλωση από τους «φορείς που έχουν την ευθύνη εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης μετρητών ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, τηλεθέρμανσης, τηλεψύξης και ζεστού νερού χρήσης για οικιακή κατανάλωση». Ισχύει η παρατήρηση της γενικής αξιολόγησης.

Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ο ανταγωνισμός προς όφελος των καταναλωτών.

Άρθρο 14

Η Σύμβαση Ενεργειακής Απόδοσης καταρτίζεται μεταξύ του καταναλωτή και της ΕΕΥ και με αυτή ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, η διαδικασία αποτίμησης του ενεργειακού οφέλους και ο τρόπος αποπληρωμής.

Η Σύμβαση Ενεργειακής Απόδοσης πρέπει να περιλαμβάνει, πέραν των όσων αναφέρει το ΣχΝ, και τα εξής στοιχεία: (α) τα τυπικά στοιχεία μιας σύμβασης όπως προβλέπονται στο Ν. 2251/94 για την προστασία των καταναλωτών, (β) την κατοχύρωση του δικαιώματος της υπαναχώρησης, (γ) τον εξωδικαστικό μηχανισμό επίλυσης διαφορών.

Ειδική αναφορά θα πρέπει να γίνεται και στη συντήρηση του ενεργειακού εξοπλισμού.

Με την παρ. 3 περ. α' ορίζεται *«Η ΕΕΥ υποχρεούται να διασφαλίζει την εξοικονόμηση ενέργειας και το οικονομικό όφελος καθ' όλη τη διάρκεια του συμβατικού χρόνου, η επίτευξη των οποίων επαληθεύεται σε τακτά χρονικά διαστήματα που καθορίζονται επακριβώς στη ΣΕΑ. Αντίθετη συμφωνία των*

μερών είναι αυτοδικαίως άκυρη». Στην πράξη θα υπάρξει πρόβλημα από την πιθανότητα αλλαγής των τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας.

Με την παρ. 3 περ. β' ορίζεται: «Σε περίπτωση που το οικονομικό όφελος από την εξοικονόμηση ενέργειας είναι μικρότερο από το συμβατικά καθορισμένο, η ΕΕΥ είναι υποχρεωμένη να καταβάλλει στον τελικό καταναλωτή τη διαφορά ή αυτός να καταβάλλει οικονομικό αντάλλαγμα μικρότερο από το συμφωνηθέν, υπό τον όρο ότι ο τελευταίος λειτουργεί τον ενεργειακό εξοπλισμό σύμφωνα με τους όρους της μεταξύ τους σύμβασης».

Στην πράξη θα υπάρξει πρόβλημα από την πιθανότητα αλλαγής των τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας ή αύξησης της τιμής των καυσίμων. Επιπλέον, δεν υπάρχει διασφάλιση της ΕΕΤ ότι ο καταναλωτής κάνει κακή χρήση του ενεργειακού εξοπλισμού ώστε να ωφεληθεί οικονομικά. Τα δύο αυτά δεδομένα θα προκαλούν προστριβές.

Με την παρ. 3 περ. γ' ορίζεται *«Σε περίπτωση που το οικονομικό όφελος από την εξοικονόμηση ενέργειας υπερβαίνει το συμφωνηθέν, ο τελικός καταναλωτής καρπώνεται το υπερβάλλον, εκτός αν έχει άλλως συμφωνηθεί».* Διερωτάται κανείς, εάν η δυνατότητα διαφορετικής συμφωνίας θα προκαλέσει καταστρατηγήσεις.

Υπάρχει ακόμα ανάγκη διευκρίνισης στο θέμα ποιος θα επιβαρύνεται με το κόστος έκδοσης του λευκού πιστοποιητικού.

Με την παρ. 6 προβλέπεται η υποχρέωση ασφάλισης - είτε από την ΕΕΥ είτε από τον καταναλωτή - του ενεργειακού εξοπλισμού. Πρέπει να διευκρινιστεί το είδος της υποχρεωτικής ασφάλισης π.χ. αστική ευθύνη, λειτουργίας.

Άρθρο 17

Το άρθρο αυτό κάνει, μεταξύ άλλων, αναφορά στο Μητρώο και στον Κώδικα Δεοντολογίας των «Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών» (ΕΕΥ).

Στα κριτήρια εγγραφής των ΕΕΥ στο Μητρώο ανήκει και η εμπειρία τους σε έργα βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης. Το κριτήριο αυτό θα πρέπει

να αποκτήσει σημασία μετά από την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, δεδομένου ότι τέτοια έργα δεν πραγματοποιούνταν έως σήμερα.

Η έως σήμερα εμπειρία έχει δείξει ότι οι κώδικες δεοντολογίας δεν είναι αποτελεσματικοί. Προτείνεται η υιοθέτηση «χαρτών υποχρεώσεων» που θα προσδιοριστούν μετά από διαβούλευση).